

Utländsk arbetskrafts påverkan på byggbranschen

En studie över hur utländsk arbetskraft påverkar säkerheten på svenska byggarbetsplatser

av Gustaf Thor & Viktor Westin

Syfte

Syftet med studien är att utforska hur användningen av utländsk arbetskraft påverkar säkerheten på byggarbetsplatser i Sverige. Två huvudfokus är att undersöka hur kulturella skillnader och svårigheter i kommunikation, orsakade av språkbarriärer, mellan utländska och svenska arbetare påverkar säkerheten.

Frågeställningar

- Hur påverkar språkbarriären säkerheten på byggarbetsplatsen?
- Vad är skillnaden i arbetskultur mellan utländska och svenska arbetstagare inom byggbranschen?
- Finns det någon skillnad gällande arbetsmiljö mellan utländska och svenska arbetstagare? På vilket sätt?
- Vilka åtgärder kan vidtas för att förbättra säkerheten för utländska arbetstagare?

Metod

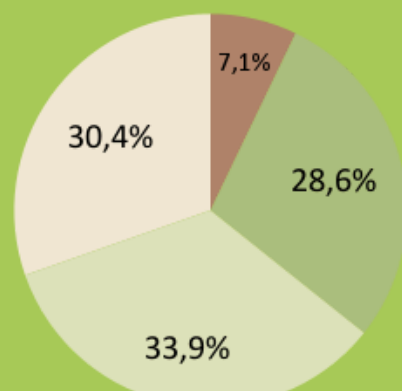
Studien genomfördes med hjälp av en litteraturstudie, en enkätundersökning och intervjuer.

Problem

Under perioden 2014 till 2023 omkom 53 personer i arbetsrelaterade olyckor medan de var anställda av utländska företag verksamma i Sverige.”

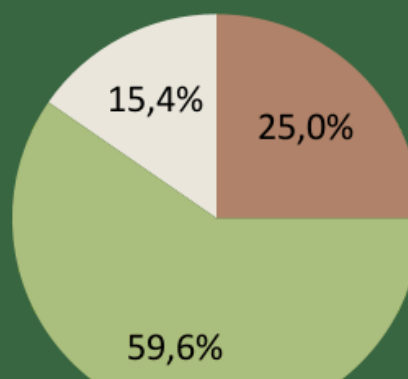
Resultat

Har du upplevt svårigheter med kommunikationen, på grund av språkbarriärer, på arbetsplatsen?

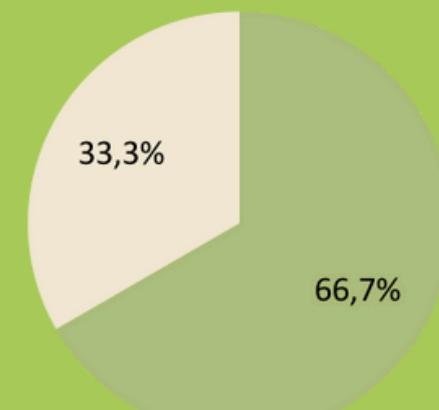
● Varje dag ● Varje Vecka ● Någon gång i månaden ● Någon gång om året

Hur bra, enligt dig, följer utländska arbetstagare arbetsmiljöreglerna i förhållande till svenska arbetstagare?

● Mycket sämre ● Sämre ● Lika bra

Upplever du att det finns kulturella skillnader mellan utländska och svenska arbetstagare, med tanke på säkerheten på

● Ja ● Nej

Diskussion

Språkbarriären

Det är vanligt att det talas många olika språk på byggarbetsplatsen, vilket kan leda till kommunikationssvårigheter som påverkar säkerheten.

Arbetsolyckor som beror på språkbarriären händer definitivt, men det är inte jättevänligt. Däremot påverkar språkbarriären byggarbetsplatsen på andra sätt, till exempel kan arbetet bli mindre effektivt när arbetstagarna inte kan förstå instruktioner.

Arbetskultur

Det finns tydliga skillnader i arbetskultur mellan svenska och utländska arbetstagare, särskilt när det gäller säkerhet och prioriteringar. Svenska arbetstagare har generellt en striktare inställning till säkerhet och värderar kvalitet och initiativförmåga högre. Hos utländska arbetstagare ligger fokus istället ofta på att få jobbet gjort snabbt och de följer sina chefers instruktioner slaviskt.

Arbetsmiljö

Utländska arbetstagare följer generellt sett arbetsmiljöreglerna sämre än svenska arbetstagare. Det finns dock undantag, som till exempel på enskilda företag. Denna skillnad kan bero på olika faktorer som arbetskultur, sämre arbetsvillkor och bristande kunskap om arbetsmiljöregler och rättigheter.

Rekomendationer

Det finns många olika förslag för hur säkerheten ska förbättras ute på byggarbetsplatsen. Många förslag innebär dock en ökad kostnad, som till exempel kontroller över de utländska arbetstagarnas löner och arbetsvillkor. Studien visar att hårdare åtgärder från beställaren, för att säkerställa att arbetsmiljön och säkerhetsreglerna efterföljs, är ett vinnande koncept. Vissa av de intervjuade tror att mer utbildning för de utländska arbetstagarna är vägen framåt, medan andra tror mer på ekonomiska straff, såsom att hålla inne betalningar eller tillämpa vite tills problemen är åtgärdade. Arbetsmiljöverkets undersökningar tyder dock på att fokus bör ligga på att projektörer behöver ta ett större ansvar för arbetsmiljön, och byggherrens ansvar bör förtydligas.